

KTL, industrija papirja in embalaže
Ljubljana, n.sol.o.

št. 110

Ljubljana, januar 1989 **1**

V letu 1988 smo proizvedli premalo

Poslovno leto je za nami, pred nami pa so podatki o proizvodnji, fakturirani realizaciji in ostali kazalci, ki kažejo, da smo se sicer trudili, vendar nismo bili dovolj uspešni. Ključna ugotovitev je, da smo proizvedli premalo, cel kup tehničnih razlogov bi lahko navedli, nesporno pa je, da le visokokakovostno vloženo delo v zahtevne izdelke prinaša dohodek in tudi ostanek dohodka.

Fizični obseg tržne proizvodnje za preteklo leto znaša za delovno organizacijo 84.662 ton izdelkov, od tega narejenega za izvoz 9.669 ton in 74.953 ton za jugoslovanski trg. Dosežena proizvodnja je za 9% manjša od planirane in za 1% večja od dosežene proizvodnje v letu 1987.

Odstopanja od letnega plana so naslednja:

Kartonaža	— 1.242 ton
Lepenka	+ 575 ton
Valkarton	— 1.323 ton
Kartonažna	— 1.162 ton
Papirna konf.	— 696 ton
Jelplast	— 76 ton
Embalažni servis	— 128 ton
Sigma	— 94 ton
DO v ustanavl.	— 4.182 ton
DO KTL	— 8.328 ton

V preteklem letu smo s prodajo izdelkov dosegli 199.203.010.000 din fakturirane realizacije, kar je le 2% več od dinamičnega plana in za 206% več kot smo fakturirali v letu 1987.

Proizvodnja plošč iz valovitega kartona je bila za 5% večja od proizvodnje v letu 1987, vendar pa letnega plana nismo dosegli. Proizvodnja znaša 73.352.000 m² oz. 43.346 ton. Kar se odjema plošč tiče lahko ugotovimo, da se je zelo povečal izvoz in prodaja drugim delovnim organizacijam, manj pa so nabavljale plošče naše temeljne organizacije Kartonaža Rakek, Embalažni servis Koper in tudi 05 Valkarton. Vzrok za to je v pomanjkanju ustrezni naročil.

Izkoristek materiala znaša 88,8% in je za nekaj desetink slabši od leta poprej, vendar

moramo vedeti, da se predelava povečuje (Lepenka), obenem smo porabili tudi stare zaloge in izredne formate, kar je prav gotovo še prispevalo k večjemu odpadku. V preteklem letu smo ustvarili 10.661 ton odpadkov, od tega jih je bilo približno 8.000 ton prodanih v nadaljnjo predelavo v Lepenko, ostali odpadki pa je bil prodan drugim proizvajalcem papirja.

Produktivnost znaša 24,88 kg/h in je za 2% večja od dosežene v letu poprej, slabšo produktivnost kot lani izkazujejo v Karto-

nažni, Embalažnem servisu in Sigmii, vsi ostali so jo izboljšali. Planirane produktivnosti v višini 27,30 kg/h nismo dosegli in zaostajamo za 7% za planom. Izmed temeljnih organizacij je le Lepenka preseгла planirano produktivnost.

V obdobju januar—december 1988 smo na konvertibilni trg izvozili za 5.049.281 USD naših izdelkov; ta znesek je za 3% manjši od planiranega, v primerjavi z letom 1987 pa je kar za 83% večji. Izvažali smo v ZRN, Švedsko, Italijo, Grčijo in ZDA. Klirinškega izvoza je bilo zelo malo, le 438.692 Cl.\$, to pa je le 38% od planiranega klirinškega izvoza ter komaj dobro tretjino doseženega v letu 1987.

B.J.

DOSEŽENI FIZIČNI OBSEG PROIZVODNJE, FAKTURIRANA REALIZACIJA, IZVOZ IN PRODUKTIVNOST PO TEMELJNIH ORGANIZACIJAH ZA LETO 1988

T O Z D	Fizični obseg v tonah	Fakturirana realizacija v 000 din	Konvertibilni izvoz v USD	Produktivnost v kg/h
KARTONAŽA	10.758	26.132.493	338.216	26,78
LEPENKA	10.675	13.249.860	396.111	42,64
VALKARTON	44.177	82.316.500	2.003.364	63,12
KARTONAŽNA	8.478	30.969.272	886.457	9,33
PAPIRNA KONF.	4.104	18.549.927	833.860	16,71
JELPLAST	244	2.197.988	-	3,80
EMBALAŽNI SERVIS	1.022	2.632.757	-	18,85
SIGMA	2.086	5.817.754	23.671	20,06
DO V USTANAVLJ.	3.078	17.336.459	567.522	9,70
SKUPAJ	84.622	199.203.010	5.049.201	27,75

JUBILANTI KTL

Konec decembra je minil v znamenju svečanih sej delavskih svetov temeljnih organizacij in delovne skupnosti, na katerih so bile podeljene jubilejne značke: za 10 let skupne delovne dobe v delovni organizaciji — bronasta jubilejna značka, za 15 let skupne delovne dobe v delovni organizaciji — srebrna jubilejna značka in za 20 let skupne delovne dobe v delovni organizaciji — zlata jubilejna značka. Najbolj zvestim pa so bile za 25 let skupne delovne dobe v delovni organizaciji podeljene spominske značke.

Ob tej priložnosti je bilo izmenjanih tudi veliko, veliko dobrih želja za leto 1989, ki bi jih lahko strnila v želje po zdravju in uspešnem skupnem delu.

Obširen je seznam vseh jubilarov, objavljamo pa ga na 7. strani »Glasila«.

Svečane seje delavskega sveta
TOZD PAKO 23. decembra 1988

PPPG 07201

Koristna medsebojna izmenjava informacij

Kljub kopici drugih delovnih obveznosti tik pred zaključkom leta, so si naši poslovodni in drugi strokovni delavci, vseeno vzeli čas za okroglo mizo, ki je bila izvedena 22. decembra 1988 v sejni sobi na Kotnikovi. Okrogla miza je v KTL ena od uveljavljenih metod medsebojnega informiranja, preko objave njene vsebine v »Glasilu« pa tudi oblika informiranja širšega kolektiva o aktualnih vprašanjih.

Sklic in izpeljava okrogle mize prav v tem terminu sovпада z uredniško politiko, ki si jo je uredniški odbor »Glasila« zastavil in katere cilj je sproti pridobiti čimveč kvalitetnih informacij in z njimi seznaniti kar najširši krog kolektiva KTL. Po drugi strani pa dati zaposlenim možnost, da preko delegatov odbora za obveščanje v delovni organizaciji in članov uredniškega odbora tudi sami postavijo kakšno vprašanje in dobijo informacijo »iz prve roke«.

Okvirne teme za tokratno okroglo mizo so bile:

- 11-mesečni rezultati poslovanja z oceno do konca leta;
  - Temeljne usmeritve plana za leto 1989;
  - Sanacijski programi za TOZD Kartonažna Ljubljana, Jelplast Kamna gorica in Delovno organizacijo v ustanavljanju;
  - Zaokrožitev reorganizacije DSSS;
  - Gospodarjenje s počitniškimi objekti;
- kot poskus opredelitve najbolj aktualnih vprašanj, pred štartom v leto 1989.

Povabilu na okroglo mizo so se odzvali: Slavka Brank, vodja področja načrtovanja in spremljanja gospodarjenja, Marjan Caf kot v.d. vodje DSSS in vodja področja marketinga, direktor TOZD Kartonažne Ljubljana Stanislav Peterlin, direktor DO v ustanavljanju Jože Štucin, direktor TOZD Jelplast Kamna gorica, predsednica konference sindikata Helena Kučič; opremljeni s podvprašanji pa člani uredniškega odbora Milena Kleva, Cveta Ahčin, Anton Oražem, Bogo Seme in člana odbora za obveščanje Štrukelj Franc ter Lajič-Dermota Simo. Iz TOZD Valkarton Logatec se je okrogle mize udeležil Franc Mivšek, predsednik delavskega sveta, iz »Embalažnega servisa« in »Sigue« pa so odsotnost svojih predstavnikov opravičili.

V funkciji glavnega in odgovornega urednika »Glasila« mi je preostalo vodenje in povezovanje okrogle mize in za objavo v tej številki »Glasila« sem pripravila povzetek naslednjih informacij:

- a) O 11-mesečnih rezultatih poslovanja z oceno do konca leta;
- b) O situaciji v Delovni organizaciji v ustanavljanju, ki nakazuje tudi vsebino sanacijskega programa;
- c) O gospodarjenju s počitniškimi kapacitetami.

Ostale informacije z okrogle mize bodo objavljene v februarški številki Glasila.

11-mesečni rezultati poslovanja niso nič kaj vzpodbudni

Z rezultati 11-mesečnega poslovanja nas je seznanila tov. Brankova, ki je predvsem poudarila:

»11-mesečni rezultati poslovanja so pravzaprav podobni 9-mesečnim in niso nič kaj vzpodbudni. Planskih ciljev tako po obsegu proizvodnje kot po ustvarjeni akumulaciji ne realiziramo in to je slabo! Samo tri temeljne organizacije: Valkarton Logatec, Lepenka Tržič in Kartonaža Rakek poslujejo po planu, po količinskih in vrednostnih kazalcih pa sa-

mo dve — Valkarton in Lepenka. Vse to se odraža v naši povečani zadolženosti, velik problem pa predstavljajo terjatve od prodaje proizvodov, ki znašajo že 4,5 milijard din. Res je, da je inflacija precej večja kot leto prej, to je eno dejstvo, vendar je tudi res, da terjatve praktično ne bi smelo biti glede na obstoječi zakon po katerem mora biti vsa realizacija zavarovana v 15 dnevih po nastanku dolžniško-upniškega razmerja (če DUR nastane 30. 11. bi morala biti realizacija plačana 15. 12).

Naslednji problem so velike terjatve v mehaničnih obrestih, tako da skupaj s terjatvami za prodane proizvode beležimo terjatve v višini 9 milijard novih ali 900 starih milijard din, da si boste lažje predstavljali. Ravno tako rastejo tudi naši dolgovi zunaj KTL v obliki kratkoročnih kreditov. Konec leta 1987 je bilo stanje kratkoročne zadolžitve 10-krat manjše.

Težki »bolniki« so Delovna organizacija v ustanavljanju, Kartonažna Ljubljana in Jelplast Kamna gorica

Težki »bolniki« so Delovna organizacija v ustanavljanju, Kartonažna Ljubljana in Jelplast Kamna gorica. Za TOZD Kartonažna je razveseljivo — in to je treba poudarjati — da se stvari resnično dobro odvijajo, da temeljna organizacija praktično od meseca septembra posluje pozitivno, medtem ko se v Delovni organizaciji v ustanavljanju in TOZD Jelplast že tako slabi rezultati iz meseca v mesec slabšajo. Težak »bolnik« je tudi TOZD Papirna konfekcija, ki ob 11 mesecih izkazuje izgubo in to ne majhno, preko milijarde (ali preko 100 starih milijard). Res je, da je to izgubo še možno do konca leta pokriti, ker ima ta temeljna organizacija zelo veliko terjatev (100 milijard terjatev), medtem ko izgube v temeljni organizaciji Jelplast ne bo več možno pokriti in jo bo ob zaključnem računu tudi izkazala. Delovna organizacija v ustanavljanju izgube ob zaključnem računu ne bo izkazala, ker zanjo le še veljajo določene olajšave, ki jih bomo koristili kot npr. razbremenitev stroškov za amortizacijo in določenih prispevkov in davkov, vendar to ni rešitev. Amortizacija naj bi bila namenjena za odplačilo obveznosti, te pa so za Delovno organizacijo v ustanavljanju zelo, zelo visoke in znašajo za leto 1988 6.746.000.000 din (odplačila dolgoročnih kreditov, leasing odplačila in investicijska vlaganja).

V letošnjem letu smo za celo delovno organizacijo porabili skoraj 12 novih milijard (1.200 starih milijard) din investicijskih sredstev. Polovico odpade na Delovno organizacijo v ustanavljanju, naslednji velik porabnik je tudi Valkarton, ki je veliko investiral in je tudi prav, da je investiral, saj gre za njegova lastna

sredstva, in se za to ni zadolževal, efekti vlaganj v proizvodnji pa so. Poudarila bi tudi investicije v TOZD Jelplast — nabavili oz. plačali smo stroj, ki je po današnjih cenah vreden preko 1 milijardo din (ali 100 starih milijard din), medtem ko so ostale temeljne organizacije vlagale manj oz. je predvsem šlo za odplačila najetih kreditov. Želim poudariti, da če bi hoteli da ostane nivo likvidnosti delovne organizacije zadovoljiv, bi morali teh 11 milijard 900 milijonov (novih din) porabljenih investicijskih sredstev pokrivati z našo akumulacijo, ki pa žal znaša samo 1 milijardo 600 milijonov (novih din), kar je realno manj kot je bilo doseženo v istem obdobju preteklega leta.

Resnično zaskrbljujoče številke, če trendov ne bomo obrnili sebi v prid

Mislím, da so to resnično zaskrbljujoče številke, predvsem če teh trendov ne bomo preokrenili kot smo se dogovorili in sicer: treba je realizirati proizvodnjo v obsegu kot imamo kapacitete. To v povprečju pomeni 10—12% večjo proizvodnjo za delovno organizacijo kot celoto.

Če nadaljujem o najbolj problematičnih temeljnih organizacijah to pomeni, da bi v Delovni organizaciji v ustanavljanju morali enkrat več delati (realizirati enkrat večjo proizvodnjo kot jo realizirajo), pri TOZD Kartonažna Ljubljana pa je treba poudariti, da gre zlasti od septembra dalje.

Prešla je na zahtevnejše izdelke in s tem v višji cenovni razred. Seveda pa se slabo poslovanje zadnjih nekaj let in visoka zadolženost, s tem pa visoki izdatki za obresti še vedno odražajo v finančnem rezultatu tekočega leta.

Za vse tri organizacije — TOZD Kartonažna, TOZD Jelplast in Delovno organizacijo v ustanavljanju — so izdelani predsanacijski programi, treba pa je povedati, da gre za bistveno drugačne probleme. Medtem ko je sanacija TOZD Kartonažne Ljubljana, ki ima najstarejšo opremo, prav gotovo povezana z dodatnimi investicijskimi vlaganji, je sanacija TOZD Jelplast in Delovne organizacije v ustanavljanju vezana samo na večjo proizvodnjo in prodajo. Veste, da je bilo v začetku leta oz. nekje do junija, v Delovni organizaciji v ustanavljanju, nemogoče proizvajati 400, 500 ton proizvodnje, vendar so se v obdobju od aprila do junija organizirali in stvari uredili, tako da so zdaj sposobni proizvajati tistih minimalnih 650 ton proizvodnje. Žal pa zaradi preteklosti pa tudi sedanosti (premalo agresivnosti na trgu) nimamo naročil niti za takšno, minimalno proizvodnjo.

Sanacija TOZD Kartonažne Ljubljana je, kot sem že poudarila, vezana na investicijo in pri tem ne gre za bistveno povečanje proizvodnje. Izdelan je investicijski program in prihodnji teden ga bomo predložili banki, kjer bomo zaprosili tudi za sredstva razvojnega dinarja. Kandidiramo tudi s programom Valkartona v višini 600 milijard in storili bomo vse, da ta sredstva dobimo. To so nepovratna sredstva in če bomo uspeli, bi bila to resnično velika pomoč delovni organizaciji kot celoti.

Še sledečo informacijo bi dodala: povedala sem, da bo TOZD Jelplast ob zaključku leta

(Nadaljevanje s 3. strani)

dvakrat več delali! Mislila je, da potrebujemo enkrat večjo proizvodnjo, da bomo izšli iz težav in tako je treba to razumeti.

In rezultati letošnjega leta? Povedal sem že, da bo narejeno približno 4.500 ton, planiranih je 9.000 ton, torej 50%. Plan je totalno nerealen, saj je upošteval vse tisto, kar sem dosedaj povedal, kar pa je popolnoma nelogično. Realen plan za letošnje leto bi bil nekje okrog 6.500 ton, ob upoštevanju, da je tržišče urejeno tako kakor ni. V tem planu tudi ni posla za »Blenka«, ki je v preteklosti predstavljal cca 1.200 ton in od katerega nismo imeli nič, ker je bil naš delež v proizvodnji tega izvoznega posla tako minimalen, po drugi strani pa tudi ne sodi v našo proizvodnjo.

Še vedno premalo naročil

Poudariti moram, da je pokritost naše proizvodnje z naročili še vedno preslaba. Ta trenutek bi potrebovali 100% oz. še enkrat več naročil za domače tržišče ob tem, da v celoti izpolnjujemo izvozne obveznosti skozi celo leto. Tudi tov. Caf lahko potrdi, da izvozne obveznosti izpolnjujemo tako po količini kot kvaliteti in da nimamo reklamacij. Na sploh se kvaliteta bistveno izboljšuje, da ne govorim o rokih, ki so bili, ocenjujem da nekje do meseca avgusta, ko smo zaostala naročila podelali, eden največjih problemov. Od takrat naprej kupce oskrbujemo v rokih kot se dogovorimo, tako da v posameznih primerih ne morejo verjeti, da smo zdaj v stanju določene stvari prej narediti kot so zahtevali — ob tem, ko so navajeni na popolnoma drugačno sliko. Tega ne bi poudarjal, če ne bi to sam preveril neposredno pri kupcih. Večje kupce zadnje tri mesece intenzivneje obiskujemo, tudi sam osebno, zdaj do novega leta jih obiskujem, in moram reči, da niti od enega nisem dobil pripomb na roke, kvaliteto ali ceno (za našo branžo smo v višjem cenovnem razredu, nismo pa več edini, tako da trditev, da smo najdražji, ni več aktualna).

Kot sem že poudaril, je vsa nova oprema inštalirana, tako v pripravi kot v sami proizvodnji, s tem da bi rekel še nekaj besed o zagonskih težavah. Veste, ta oprema je bila kup-

ljena, skoraj bi lahko trdil, brez posebnih strokovnih posvetov. Zato smo se z vsemi temi problemi srečevali, od lepilke preko Rolanda do naprav v pripravi tiska in izseka, skratka pri vsej opremi, kupljeni na leasing. Ta situacija je zdaj že skoraj popolnoma rešena, čeprav so na določenih področjih še vedno težave. Nova oprema seveda ni izkoriščena, kar je za opremo, uvoženo na leasing, izredno pomembno. Zato se za zapolnitev prostih kapacitet v pripravi tiska in izseka trudimo, da bi nudili usluge, ker je z našimi potrebami izkoriščena le nekje 20—25%.

Zapuščajo nas strokovnjaki. To je ne samo naš problem, ampak problem celotne delovne organizacije

Nadalje se izboljšuje organizacija dela, kadrovske se izpopolnjuje prodaja, s tem da imamo pa pri tem na žalost tudi veliko smolo; referentsko mesto smo sicer zapolnili in tovarišica že dela, izbranega pa smo imeli tudi kvalitetnega vodjo (kar smo preverili) in ker je bil kvaliteten, je po izboru odstopil, ker so mu tam, kjer zdaj dela, ponudili več kot mi. Srečujemo se tudi s problemi z obdelavo podatkov, ker nas zapuščajo strokovnjaki. Delavec, čeprav zaposlen v DSSS in na katerem smo gradili, da nam bo speljal vse računalniške zadeve, nas zapušča, ker bo imel 500 m naprej od nas med 80 in 100 milijoni večjo plačo. Tudi to smo preverili in je resnica. Poudarjam, to je problem, ne samo naš, ampak problem celotne delovne organizacije.

Poleg vsega, kar sem že povedal, smo se v tem času uspeli popolnoma, 100% osvoboditi Javnih skladišč, to je letni strošek približno 50 milijard din. Ker smo to nekaj časa izvajali in imeli nekaj časa polovično zasedene skladiščne prostore računamo, da smo na ta račun letos prihranili 15 milijard din. Še en podatek vam bom povedal, tudi to smo prevzeli: zaloge kartona so se gibale od 1300 do 1500 ton, zdaj že približno štiri mesece nihajo od 350 do 400 ton, kar je naša normalna zaloga in tudi to je velik korak naprej. Prevzeli smo v okviru teh zalog 258 različnih formatov in gramatur kartona. Ali si lahko to predstavljate? Ta trenutek je tega samo še 56, ker smo vse ostalo

podelali. Iz tega razloga je po podatkih za 11 mesecev videti slab izkoristek materiala, ker smo podelali te zaloge in ker drugače tega ne bi nikoli podelali.

Izvoz, tekočinska embalaža in boljša obdelava domačega tržišča

Tik pred zaključkom je generalni remont tiskarskega stroja, na katerem bomo, računamo da najkasneje s 1. 2. 1989, začeli tiskati papir. Skušali bomo pokriti vse potrebe po tisku papirja, v kolikor se bodo temeljne organizacije strinjale s tem, ker v KTL je mogoče vse. Po spomladanski oceni je tega prometa oz. realizacije 100 milijard mesečno. Intenzivno obdelujemo kupce, kolikor je s to kadrovske zasedbo možno, ter se pripravljamo na bistveno drugačno obdelavo trga, delno pa to že izvajamo. Zato bodo strokovni delavci marketinga, predvsem tov. Seme, intenzivno delali za potiskano embalažo na vseh področjih, da bomo razširili tržišče. Veste, če smo 10 let zanemarjali tržišče in izgubljali kupce, se tega v nekaj mesecih ne da popraviti. Mislim, da je to jasna stvar. Veliko in ker smo optimisti najbrž preveč, pričakujemo od izvoza, vendar bistveno drugače organiziranega in manj obremenjenega, torej kadrovske urednega izvoznega oddelka. Za izvoz smo tehnološko usposobljeni. Naslednja naša največja zadeva je pa izdelava tekočinske embalaže. Poskusna proizvodnja je stekla, potrebe so velike in poleg izvoza in boljše obdelave domačega tržišča bo tukaj lahko hitro storjen velik korak naprej. Mi ta korak pričakujemo že januarja, ker smo s svoje strani storili skoraj vse. V nasprotnem primeru bo januar podoben decembru...

Ponovno poudarjam, da radi delamo in da nimamo nobenih problemov z organizacijo dela, ob nedeljah, ponoči, ni važno kdaj. Ljudje so zaskrbljeni, kar je tudi prav, nikoli ni prav, da je zaskrbljen samo eden ali dva, vsi so zaskrbljeni. Želimo pa si, da bi v delovni organizaciji KTL vsi ki jo sestavljamo, dejansko delali malo več z roko v roki, da imamo v žepu čimmanj fig po stari navadi, in samo v tem primeru se pridružujem optimizmu tovariša Cafaa.

Okroglo mizo smo zaključili z razpravo o našem počitniškem standardu, predvsem pa o nameravani odprodaji počitniškega doma v Fiesi

V uvodni besedi sem povzela članek, objavljen v Glasilu št. 9-10/88, o nameravani odprodaji počitniškega doma v Fiesi. Napovedana je bila tudi kompleksnejša razprava v okviru konference sindikata (do katere še ni prišlo) in koordinacijskega sveta o tem, kako v bodoče gospodariti s počitniškimi objekti. Po sklepu koordinacijskega sveta je bil tov. Videmšek zadolžen za pripravo članka, v katerem bi obrazložil vse argumente, ki so vodili k sprejemu odločitve za odprodajo počitniškega doma v Fiesi. Dogovorjenega članka ni pripravil, zato sem predlagala, da argumente obrazloži na okrogli mizi.

Direktor TOZD Kartonažne Ljubljana tov. Peterlin, ki se je prvi javil k besedi, je poudaril:

»Mi nič ne prodajamo, mislim, da vsi skupaj še čakamo na pripravo materiala, ki ga je potrebno pripraviti po dogovoru na koordinaciji. Potem se moramo dejansko dogovoriti, kako te stvari v bodoče organizirati in predlagam, da se eno takšno okroglo mizo organizira samo na to temo. Generalni direktor

Na okrogli mizi 22. decembra 1988

tor je dal dobro idejo o organiziranju počitniške skupnosti in mislim, da jo bomo v temeljnih organizacijah podprli. Torej, naj se pripravi material, pa se bomo takrat pogovarjali».

Tov. Videmšek: »Odgovoril bi na vprašanje, zakaj ni bil pripravljen odgovor na omenjeni članek v Glasilu. V objavljenem razmišljanju o stanju stavbe oz. počitniškega doma v Fiesi piše, da stanje ni tako slabo kot se ga prikazuje. Odgovor bi se zato nanašal na dokazovanje, kaj vse na domu v Fiesi je kritično in zanič, istočasno pa ta objekt, v narekovaju, prodajamo. Ustrašil sem se, komu vse pride Glasilo v roke, tudi potencialnim kupcem. To je potem skoraj tako kot če prodajamo izdelek, ki ga slabo ocenjujemo, potem res ne bomo objavljali, kje ima svoje napake...»

Tov. Videmšek nam je v nadaljevanju v številkah pojasnil, koliko bi potrebovali za minimalno usposobitev počitniškega doma za letovanje:

»Po zadnjem izračunu po cenah 31. 12. 1988 bi za sanacijo pobočja, plačilo I. faze infrastrukture, zamenjavo pohištva oz. za minimalno usposobitev počitniškega doma potrebovali 60 — 70 milijard dinarjev to je 40 starih milijonov na zaposlenega oz. kompleten regres za prihodnje leto, s tem da v Fiesi letuje 50 družin. Sprašujem se: za 50 družin taka investicija? Na drugi strani imamo interese, ki so pripravljene dom kupiti. Sodna cenitev znaša 100 starih milijard in za ta denar bi kupili 7 do 10 apartmajev, nekaj na morju, nekaj v toplicah. Fiesa, če jo še tako prenavljamo, hiša, lokacija, infrastruktura, ves koncept nas omejuje, da ne moremo v apart-

majski tip letovanja. Pomeni sicer relativno poceni letovanje za posameznika, ker ima možnost obročnega odplačevanja, ne vem pa, koliko časa bomo to še lahko zdržali. V Fiesi bi tudi po novem konceptu ostala organizirana prehrana v restavraciji enega od drugih počitniških domov. Fiesa torej tudi z novimi vlaganji, s 70 milijardami vlaganj, ne bi nudila nič novega in to so tisti razlogi, ki nas vodijo k odprodaji.

Glede gospodarjenja s počitniškimi objekti v letu 1989 mora priti do tega, da tiste, ki so ustrezno opremljeni, začnemo oddajati ko so proste npr. v Bohinjski Bistrici. Že ob nakupu teh je bil sklenjen sporazum oz. dogovor, da proste kapacitete oddajamo, v tem primeru Slovenija Turistu z deležem 30% oni, 70% mi. Tega sta se branila tako Kartonažna kot Papična konfekcija. Nismo se držali roka, da moramo 3 mesece prej javiti proste termine. Intertrade je npr. v letošnjem letu to delal in 1 teden oddaje takšnega apartmaja oz. garsonjere mu je pokrili stroške enega kvartala. Morali bomo v oddajanje prostih terminov, brez tiste bojazni — zdaj bo pa nekdo drug šel. Česa pri nas ne moremo prelomiti? Ne vem, kdo se še spominja tri leta starega pravilnika o enotnem organiziranju letovanja, kjer se dogovarjamo o tem, kako se prijavljamo, kako sporočamo proste kapacitete in se tega ne držimo! Prikrivamo podatke, oddajamo raje drugim kot v okviru delovne organizacije, okrog cen imamo zmešnjavo, kar v večini velja za vse temeljne organizacije».

Tov. Ahčinova — TOZD PAKO: »Temu se lahko naredi konec. Sindikaliste oz. zadolžene po TOZD je treba prijeti za točne podatke!

Povedal si številko 40 starih milijonov na delavca. Obetajo se nam težki časi in če bomo šli na morje, bomo šli čimbližje in ceneje. Predlagam, da se za delavski svet delovne organizacije pripravi predlog, da delamo 1 soboto za sanacijo Fiese, če so delavci za to».

Tov. Mivšek — TOZD Valkarton: »Valkarton kot tak vzorno ureja počitniške kapacitete in če sem vas prav razumel, je govora predvsem o počitniškem domu v Fiesi. Vprašal bi, kdo je kriv, da je do take situacije v Fiesi in na Veliki Planini prišlo? Mislim, da ni bilo nikoli nobenega problema s strani nobene temeljne organizacije, predvsem pa mislim da ne s strani Valkartona, da bi združevali sredstva in stvari urejali sprotno. Mislim, da je to, kamor ste zdaj to pripeljali, če lahko tako rečem, skoraj absurdno. Zdaj pa kar naenkrat tak problem, Fieso odprodati, ni več dobra in to ni nobeno govorjenje. Mislim, da je sploh absurd, da se je Fieso do tako daleč pripeljalo. Če si greste pogledat počitniške kapacitete Valkartona, mislim da lahko samo nekaj vidite».

In zaključek:

Z zapisanim razprava na okrogli mizi ni bila izčrpana, nadaljevala pa se je predvsem v smislu dokazovanja kdaj je kdo ob sprejemanju dogovorov držal fige pod mizo. Kakorkoli že, okroglo mizo smo pripeljali h koncu z zaključkom, da razpravo o počitniškem standardu in Fiesi prenašamo na sindikalno polje, bogatejši za podane informacije.

M. Štrekelj

Kako se lotiti uvedbe organizirane inovacijske dejavnosti?

Zmeraj, kadar se človek loti reševanja nekega problema se naj pred tem pozanima, ali že kje obstoja rešitev. In prav to se mi je zgodilo, ko sem v času pripravništva malo bolj podrobno obdeloval področje inovativnosti.

Na Zvezi društev izumiteljev in avtorjev tehničnih izboljšav SR Slovenije sem našel večino odgovorov. Sedaj je potrebno le pristopiti k realizaciji.

V tem prispevku bom poskušal v obliki vprašanj in odgovorov predstaviti njihovo gradivo, posebej pa predstavljam tudi svojo idejo o sestavljanju kot o možnem novem viru tržnega komuniciranja.

S kom so sodelovali?

V sodelovanju z odborom za inovacije Zveze sindikatov SR Slovenije, izvršnim sekretarjem za znanost CK ZKS in SDK SR Slovenije, smo ob polnem upoštevanju dosedanjih izkušenj in rezultatov inovacijskega gibanja ocenili, da je čimhitrejši prehod v inovacijsko samoupravno družbo ne samo možen, ampak tudi nujen. Inovativno gospodarjenje in poslovanje, ki ga v številnih organizacijah združenega dela želijo uspešno uvajati mora dobiti bolj organizirane oblike.

Kaj so pripravili?

Pripravili smo elaborat »vzorčni samoupravni sporazum o inovacijski dejavnosti«, ki zajema kompleten inovacijski proces in temelji na veljavnih zakonskih predpisih. Celoten elaborat ima sledečo vsebino:

- osnovne določbe,
- programiranje in organiziranje inovacijske dejavnosti,
- vrste inovacijskih predlogov,
- merila in kriteriji za ocenjevanje inovacijskih predlogov,

— knjigovodsko vodenje inovacijskih predlogov ter delitev dohodkov od inovacij po navodilih SDK Slovenije,

- formiranje materialnih pravic,
- posebne in končne določbe.

In kaj uvajajo?

S predloženim samoupravnim sporazumom o inovacijski dejavnosti uvajamo boljše pristope k inovacijskim procesom:

— samoupravni akt zajema celoten proces inoviranja in ga vključuje v poslovanje organizacije združenega dela. Tako se približujemo inovativnemu gospodarjenju in poslovanju, namesto parcialnega, amaterskega pristopa k inovacijam;

— ker gre za znaten obseg dela, s katerim naj bi pritegovali k stalnemu ustvarjalnemu delu čimveč strokovnih moči v organizaciji združenega dela, se oblikujeta za vodenje letnega odbora in strokovna služba za inovacijsko dejavnost, tako poslovodstvo redno prižiga zeleno luč;

— vrednotenje inovacijskih predlogov in določanje posebnih nadomestil ter nagrad ba-

zira samo na nastalih koristih, ne glede na osebo, ki podaja predlog. Isto velja za poklicne raziskovalce in tehnologije, pri katerih se ob vsaki nalogi ugotavlja, koliko spada opravljeno delo v okvir rednih delovnih dolžnosti, kolikšen pa je (ustvarjalni) presežek, ki se dodatno stimulira;

— delavci, ki delajo na organizaciji inovacijskih procesov so ustrezno stimulirani z dodatnim osebnim dohodkom, če je njihovo delo uspešno, del ustvarjalnega inovacijskega dohodka pa se deli na vse delavce;

— knjigovodsko spremljanje inovacij postaja del poslovnih procesov, vključno z obračunavanjem vsakega predloga in formiranjem materialnih pravic, ki ob predpisani amortizaciji zagotavljajo sredstva za inovacijske in razvojne programe;

— redno se oblikujejo materialne pravice kot stalen izvor sredstev za financiranje razvojno-raziskovalnega in inovacijskega delovanja, ob istočasni pospešeni rasti družbenih sredstev, ki nastajajo iz uporabljenega strokovnega znanja in izkušenj najbolj usposobljenih in angažiranih delavcev v organizaciji združenega dela;

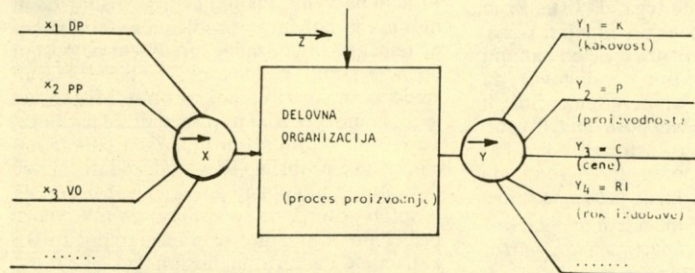
— krepi se in dokazuje moč samoupravne sistema, saj je inoviranje najboljše pot za ozko sodelovanje vodstev organizacije združenega dela z vsemi ustvarjalno usmerjenimi delavci. Istočasno je inoviranje tudi najbolj

(Nadaljevanje na 7. strani)

Kakovost — da ali ne

Kakovost proizvodov predstavlja enega ključnih ciljev vsake moderno organizirane proizvodnje (slika 1.1). To je razlog, da se kakovost uvršča v osnovno skupino izhodnih karakteristik proizvodnega procesa.

Nivo in vsebino kakovosti $K = f(\bar{x}) = f(x_1 = DP, x_2 = PP, x_3 = VO, \dots)$ odredijo po enačbi številni inputi ($\bar{x}$) v si-

Slika 1.1. Kakovost proizvoda (K) spada v skupino ključnih ciljev poslovanja delovne organizacije

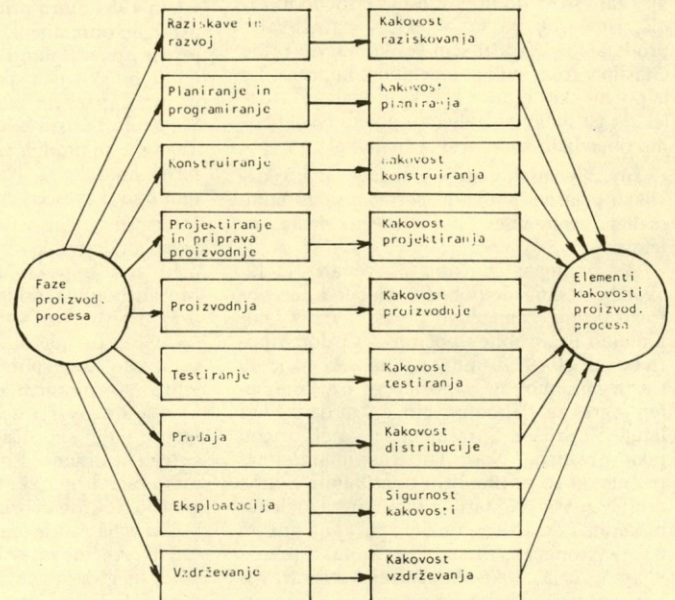

Sl. 1.3. Tri temeljne funkcije kakovosti proizvodov

proizvoda (ali uslug) K, tudi ekonomija proizvodnje (produktivnost P, ekonomičnost E, rentabilnost R, cena C) in rok izdobeve RI. Brez težav se lahko doseže (slika 1.2), da je med temi proizvodnimi cilji in kakovostjo velika stopnja medsebojne odvisnosti, torej,

$$F(K, P, E, R, C, RI, \dots) = 0$$

Tako naprimer visok nivo kakovosti proizvodov ali uslug zahteva razumljivo višji nivo stroškov. Seveda pa ne smemo izgubiti z vida, da se velikokrat z visoko kakovostjo doseže znatno zmanjšanje visokih proizvodnih stroškov zaradi slabe kakovosti, zagotovi se pravočasna izdoba proizvodov. V proizvodni

Sl. 1.2. Medsebojna povezanost faz poslovanja in funkcij kakovosti proizvodnega procesa

NOVA IDEJA...

Sestavljanke v tržnih komunikacijah (kot oblika propagandnega sporočila)

Živimo v času, ko mimo nas hite »tone« informacij in res nas mora nekaj presenetiti, da se ob kateri dalj časa zadržimo.

Znano nam je, da je dobra informacija tista, ki vzbudi našo pozornost in se nam za dalj časa vtisne v spomin.

Predočamo vam idejo, kako ljudi pritegniti, jim vzbuditi interes in jih zadržati ob informaciji.

Sestavljanke kot:

- prospekt
- plakat
- poslovno pismo
- poslovno darilo ob nakupu izdelkov višjih cenovnih razredov
- druge kombinacije.

Sestavljanje motiva vzbuja domišljijo, bistri razum, obuja lepe spomine in doživetja ter je zabava in vzgoja za staro in mlado.

Ali so se vam utrnile naslednje misli: — reklamni element ali poslovno darilo (sestavljanka utegne ob mizi zbrati družino v igri in zabavi);

Tudi, če bi sestavljanke zavrgli, domnevamo da bi jo najprej sestavili.

- otroci bi lahko zbirali reklamni material v obliki sestavljanek;
- sestavljanke bi lahko vsebovale kupon za nagradno igro;
- možne so še druge kombinacije.

Bodimo še malo bolj konkretni, lahko izdelamo SESTAVLJANKO v službi turističnega marketinga (kot primer):

Gost dobi reprezentančno darilo — sestavljanke, ga odnese domov, se z njim zabava ali pa ga da otrokom, da se z njim igrajo.

Na obisk prihajajo prijatelji in vidijo otroke pri igri. Zbudi se jim radovednost:

- o kraju
- o hotelu
- o razmerah
- o počutju
- o prijaznosti osebja in prebivalcev.

Sestavljanke poglobi s tem vtise turistične ponudbe širom po svetu ter prinese turizem tudi na dom.

Ob izročitvi sestavljanke lahko gostu izrečete šaljivo priporočilo: »Ko pridete domov se lahko igrate z našim hotelom (z nami) in obujate lepe spomine«.

Pri oblikovanju idej in proizvodnji sestavljanek imamo pomembne prednosti v obliki:

a) človeških potencialov:

zaposluje tehnologija, ki se že dalj časa ukvarja s sestavljanjami in spremlja svetovni razvoj ter tržnega raziskovalca, ki je na to temo že pred leti naredil tržno analizo kot diplomsko delo in so rezultati že vidni na trgu.

b) tehnologije:

TOZD Embalažni servis že ima izkušnje pri izdelavi sestavljanek, ki so:

- pakirane v škatli (en ali več motivov)
- sestavljanke na kartonu in ovite s celofanom.

Vesel bom vsakega komentarja na omenjeno idejo.

BOGO SEME

praksi se redno izpostavlja optimalni odnos med kakovostjo (K), ekonomijo proizvodnje (EP) in roki izdobeve (RI).

Čeprav lahko vsaka posamezna funkcija kakovosti bistveno vpliva na kakovost proizvoda, se tri izdvajajo in sicer:

- kakovost konstrukcije,
- kakovost konformnosti (izdelave) in
- zanesljivost kakovosti v eksploataciji

(uporabi) kot osnovne komponente kakovosti nekega proizvoda.

Če sedaj medsebojno povežemo te tri funkcije kakovosti (sl. 1.3) lahko tudi definiramo kakovost proizvodov in njihovo primernost za uporabo, saj te tri parcialne funkcije kvalitete združene skupaj, v glavnem diktirajo uporabnost proizvodov v uporabi. Rečemo z drugimi besedami — pod pojmom kakovosti nekega izdelka se razume le njegova dejanska uporabna vrednost.

Ob izpadu ene od teh funkcij se zmanjša tudi uporabnost proizvodov. Npr. dobra kvaliteta izdelave še ne garantira dobro uporabnost proizvodov, če so ti že v konstrukciji zgrešeni tako, da ne odgovarjajo zahtevam tržišča. Isto tako visok nivo kakovosti konstrukcije in izdelave še ne pomeni visoke kvalitete izdelkov, če se le-ti v eksploataciji (v uporabi) ne obnesejo konstantno dobro to je, če je njihov nivo zanesljivosti majhen itd....

Upoštevati ali ne upoštevati te tri temeljne funkcije kakovosti proizvodov je prepuščeno samostojni odločitvi delovnih organizacij, sam poslovni uspeh pa pokaže pravilnost odločitve — izbire med tema dvema vprašanjema.

FRANC UDOVIČ

Jubilejne značke so prejeli

Za 10 let skupne delovne dobe v delovni organizaciji:

TOZD Kartonažna Ljubljana:

ARTAČ Irena	NOVAK Vera
AVRAMOVIČ Ilija	OMANOVIČ Hadja
BILBIJA Dragica	POTRBIN Jože
BIJELIĆ Bernardica	PRAŠTALO Svetko
CEREMIĆ Ksenija	PRIMEC Bojan
ČERTALIĆ Cveta	RAŠIČ Cvijanka
DEČMAN Julijan	RAŠIČ Mato
EŠKIĆ Mehmed	SEKULIĆ Dragica
JAGODIĆ Jovanka	ŠEBENIK Anton
JOVANOVIČ Vojko	TOMIĆ Radinka
MEHLIN Ludvik	URŠIČ Mojca
MUZGA Viktor	UŠTAR Martin
NOVAK Janja	ZGONC Anton

TOZD Papirna konfekcija Ljubljana:

AVDIČ Sadeta	MIKIVIČ Zlatica
BOGIČEVIČ Milka	MUJAKIĆ Zemka
BURNIČ Senada	MIRJANIĆ Aco
ČOTIČ Mara	PEKOLJ Stane
HOČEVAR Danica	ŠKERIĆ Zulfija
KVRŽIČ Božo	VINKOVIČ Dušanka

Delovna organizacija v ustanavljanju:

OREŠNIK Ida	KOCMAN Marija
AVŠIČ Franc	KUNTIN Šime
BOJANIČ Danica	LUKAJAN Marija
BOTONJIČ Suvada	MRŠIČ Marija
ČERNJAK Anton	PEVCIN Alfred
DJOZOVIČ Nadira	SEMENIČ Franc
GRAHOVIČ Hatidja	TKALIČ Andrej
JERŠIN Rudi	IČANOVIČ Ramiza

TOZD Kartonaža Rakek:

BUČAR Janez	PUNJAR Branko
BARAGA Slavko	ROŽANC Janez
BEVC Borut	SEČNIK Cecilija
DEBEVC Franc	ŠKRLJ Franc
GNEZDA Franc	ŠTRUKELJ Žaro
JUG Janez	ŠUČUR Boško
KRANJEC Vido	ŠUČUR Savka
KUČAN Bojan	TURŠIČ Ivan
MATIČIČ Janez	VITEZ Bogdan
MATAK Josip	ZALAR Ivan
MIHAJLOVIČ Milanka	ZALOŽNIK Anton
MLJAČ Joža	UDOVIČ Stojan

TOZD Lepenka Tržič:

GICOLLI Rexhep
GODNOV Milena
PAŠKIĆ Ana

TOZD Valkarton Logatec:

ADEMI Latif	MARINČ Matevž
BUH Janez	MENEGOTTI Franc
ČUK Marjan	MUSEC Antonija
ERŽEN Branko	NAGODE Konrad
FRANCA Šefčet	NARTNIK Darko
FURLAN Vojka	PETKOVŠEK Angela
GLAVAŠ Milka	POŽENEL Jože
HETEMI Isa	PREVEC Mojca
HROVAT Zvonka	SLABE Drago
ISTENIČ Franc	ŠEMROV Janez
JEREB Alojz	TREVEN Filip
JERNEJČIČ Jože	TRKULJA Boža
KOGOVIŠEK Alojz	TRPIN Joža
LAMPE Alojz	URŠIČ Tomo
LAMPE Marija	MIKUŽ Alojz
MAČEK Franc	

TOZD Jelplast Kamna Gorica:

DEMŠAR Rok
MITRIČ Savka

OOOR Kartonaža Sigma Gorni Milanovac:

BOROVNJAK Radojko	ŽIVKOVIČ Borislav
MARJANOVIČ Miodrag	SIMOVIČ Slobodan
MARJANOVIČ Zoran	ILIĆ Dragoljub

Delovna skupnost skupnih služb:

ANŽUR Ivica	PAVELA Vanda
ARMIČ Janez	ŠTEPANOVIČ Radoslav
KLJAJIČ Savo	ŠTRELJ Majda
KONČAN Sonja	ZUPANČIČ Matjaž
KÖSTNER Drago	SEME Milan
MAHNIČ Blanka	

Za 15 let skupne delovne dobe v delovni organizaciji:

TOZD Kartonažna Ljubljana:

BAJT Slovenko	MESIČ Ahmo
BRODNJAK Marija	MUJAKIĆ Muhiba
BUKOVEC Đurđa	MUZLOVIČ Cveta
BUKOVEC Franc	NOVAKOVIČ Krsta
ČURT Senija	OBRADOVIČ Spasa
EBERLINC Gvido	RADIĆ Mira
JACIMOVIČ Radmila	RATKIĆ Vera
KADUNC Anton	RODE Bojan
KERŠMANC Barbara	SOJER Angela
KREJAN Anton	TESIĆ Cvijanka
KROPIVŠEK Janez	TODOROVIČ
LEGEN Roman	Grozdana
LOBODA Anton	TOPALOVIČ Djurdija
LOŽAR Stane	VIT Ilinka
MARKOVIČ Rada	ZAHATEK Marko
MARKELJ Otmar	BALANT Srečko

TOZD Papirna konfekcija Ljubljana:

BAŠKOVEC Danica
HANDANOVIČ Dževad
KISILAK Marica
SVOBODA Ljubica

Marija KOKALJ iz TOZD Papirne konfekcije ob prejemu spominske značke za 25-letno zvestobo kolektivu

Debevec Franc — 20 let v KTL

Delovna organizacija v ustanavljanju:

GREGURIČ Boža	OBLAK Mira
GRMOVŠEK Franc	SUVAJAC Desanka
KOCA Zenulah	ŠKUFCA Fani
KRESE Mihaela	ŠKRABA Zvone
LUKIČ Joka	TRAILOVIČ Svetozar
MATIJEVIČ Mirjana	NOVAKOVIČ Krsta

TOZD Kartonaža Rakek:

ALEKSIČ Stoja	PETRIČ Štefka
ALEKSIČ Aleksa	SERTIĆ Anica
BAJT Anton	ŠLAJNAR Franc
HRIBLJAN Francka	ŠIVEC Marija
IVANČIČ Franc	TOMŠIČ Cvetka
KOVAČIČ Ljudmila	UDOVIČ Milka
NOSAN Alojzija	VALENČIČ Terezija
OBLAK Franc	VALENČIČ Nada
OVSEC Štefka	ZALAR Ivanka

TOZD Lepenka Tržič:

BENEDIK Danilo	ŠEGA Zdenka
BERTALANIČ Drago	ŠEGA Alojz
DOBRIN Darko	ŠKUFCA Hanča
GERJOL Janez	VIDMAR Marija
NOLIMAL Zlata	

(Nadaljevanje s 5. strani)

jasna oblika neposrednega sodelovanja v samoupravljanju, ob polni odgovornosti vseh sodelujočih v inovacijskih procesih.

Za zaključek?

Uvedba organizirane inovacijske dejavnosti po predloženih materialih omogoča hiter prehod v prvo fazo inovativnega gospodarjenja in poslovanja. Priloženi dokumenti k samoupravnemu sporazumu omogočajo, da se inovacijske procese uvede v redno poslovanje organizacij združenega dela. Pri tem se formira vsakoletni inovacijski program kot skupna naloga ustvarjalnih osebnosti in razvojnih služb, ki s številnimi izboljšavami delajo na uspešnem izpolnjevanju in preseganju sprejetih planskih nalog ter tudi uvajajo prestrukturiranje dejavnosti organizacije združenega dela na višjo raven.

BOGO SEME

TOZD Valkarton Logatec:

ARHAR Janez	KROUPA Ivana
BOGATAJ Venceslav	LAMPE Marica
BRUS Andrej	MERLAK Albin
CVELBAR Danica	MIVŠEK Viktor
ČUČ Martina	NAGODE Franc
ČUK Vera	NARTNIK Rozalija
HARBAŠ Hasib	RUPNIK Frančiška
HROVAT Dušan	SEDEJ Štefka
JERINA Ana	SLABE Marjeta
KORENČ Cveto	TREVEN Metka
KORENČ Milena	VIDMAR Marjetka
	ŽUST Jože

TOZD Jelplast Kamna Gorica:

MILANOVIČ Milka

Delovna skupnost skupnih služb:

BERNARD Jožica	ROŽMANC Dragica
GRUIČIČ Jovanka	STARE Milena
JURIČ Nada	WITWICKY Marija
KOLAR Helena	SINTIČ Rudolf
LUTHAR Irena	MENARD Marija
MILOŠEVIČ Milica	

Za 20 let skupne delovne dobe v delovni organizaciji:

TOZD Kartonažna Ljubljana:

BREZINŠČAK Joža	PINTAR Marija
HORVAT Marija	ŠIRCA Ljudmila
JAKŠA Ana	VRHOVEC Alojz
MIHALČIČ Slavka	ZIHERL Elizabeta

TOZD papirna konfekcija Ljubljana:

JEROM Marjeta
OCEPEK Marija
OPARA Jože

Delovna organizacija v ustanavljanju:

BAKOVNIK Andrej	TURK Janez
DEBEVC Jana	WITWICKY Stane
SMRDELJ Mira	

TOZD Lepenka Tržič:

JAGER Jože	MEGLIČ Terezija
MIRT Franc	PRIMOŽIČ Štefan

TOZD Valkarton Logatec:

KUNC Jože

TOZD Jelplast Kamna Gorica:

ERŽEN Zdravko

TOZD Embalažni servis Koper:

GREGORIČ Franc

Delovna skupnost skupnih služb:

ZAPUŠEK Jože
DEBEVEC Franc

Spominsko značko za 25 let skupne delovne dobe v delovni organizaciji pa so prejeli:

TOZD Kartonažna Ljubljana:

BENEDIČIČ Nevenka	PETRIŠ Josip
BONIFER Jože	PIŠLJAR Vinko
CVELBAR Zora	RAKIJER Marin
KECELJ Franc	SERUČNIK Herman
KUNSTELJ Sabina	ŠPANIČ Andrija
PAJK Majda	TRAMPUŠ Janez

TOZD Papirna konfekcija Ljubljana:

ANŽEL Marija	
JANKOVIČ Miroslava	KOKALJ Marija
JELNIKAR Martin	ROJC Jože

Delovna organizacija v ustanavljanju:

DOLENŠEK Alojz
GOSTIČ Mira
KADUNC Francka
LIHTENVALNER Zofija
NEDELJKOVIČ Milka
ROBIDA Katarina
VRŠČAJ Franc Jožef

TOZD Kartonaža Rakek:

ŽALEC Jože

TOZD Lepenka Tržič:

ALJANČIČ Marjan

TOZD Jelplast Kamna Gorica:

CEFERIN Antonija

TOZD Embalažni servis Koper:

GODNIČ Cecilija
STARC Izidora
VRABEC Olivija

Delovna skupnost skupnih služb:

KRISTAN Gabrijela
MIHELIČ Jožefa
VIDIČ Marija
FRUMEN Marija
GORŠIČ Frančiška

INF. SLUŽBA

UPOKOJILI SO SE V LETU 1988

Prav je, da jim v spominu ostajajo predvsem lepi dogodki

Za konec leta je že običajno, da delamo različne obračune opravljenega dela in kronike dogodkov. Tako sem sama imela v lanskem letu večkrat priložnost, da prisostvujem na svečanostih, ki jih je sindikat pripravil ob odhodu delavk in delavcev TOZD Kartonažne, Tovarne potiskane embalaže in DSSS v pokoj — in tako je nastala pričujoča fotokronika.

Skoraj po pravilu gre za delavke in delavce, ki so več kot dvajset let, nekateri pa tudi celo pokojninsko dobo »odslužili« v KTL. Prav je, da jim v spominu ostajajo predvsem lepi dogodki, ko razmišljajo o dobrih in slabih časih tovarne, o skromnih začetkih v proizvodnji v neprimerno težjih pogojih, z veliko težkega fizičnega dela. Prav je tudi, da se jim vsem, imenovanim in neimenovanim, tudi preko »Glasila« zahvalimo za vložen trud in vztrajanje!

Veseli bomo, če se bodo kdaj pa kdaj oglašili pri svojih bivših sodelavcih pa tudi prispevali kakšna razmišljanja v »Glasilo«. Vem, da ga skrbno prebirajo, prav pa bi bilo, da ga tudi pomagajo soustvarjati.

Pobuda za ustanovitev aktiva oz. društva upokojencev KTL je že dolgo prisotna in upam, da bo v letošnjem letu tudi uresničena.

M. Štrekelj

IZ FOTOALBUMA OB UPOKOJITVAH V LETU 1988

Pred Novim letom sta se na upokojitev pripravljala Jožica VOGRINEC in Janez GERBEC iz Tovarne potiskane embalaže

Nasmejani upokojenki Nada KOREN in Silva VENE iz bivše DE-10

Upokojenec Franjo KRALJ s transporta v TOZD Kartonažni

Ob upokojitvi Zinke TORKAR iz obrata družbene prehrane

Dva upokojena Milana iz DSSS — Milan HUTTER in Milan SEME

Upokojenec Ivan TURK iz TOZD Kartonažne; leta in leta smo ga srečevali kot vratarja na Čufarjevi 16

Število poškodb na delu in njihova pogostnost sicer najnižji v zadnjih 13. letih, kljub temu pa bi se glede na njihove vzroke večini lahko izognili

Ob koncu leta 1988 je bilo v delovni organizaciji zaposlenih 1.889 delavcev. Od teh se je pri delu poškodovalo 78 delavcev, 63 na delu in 15 na poti. Pri delu se je poškodoval vsak 24. delavec, na delu pa vsak 30. delavec. Vsak poškodovani delavec je bil povprečno odsoten z dela 14 delovnih dni. Težja poškodba je bila 1.

Če navedene podatke primerjamo z letom 1987 vidimo, da se je število poškodb pri delu zmanjšalo od 91 na 78 (za 14,3%), resnost poškodb pa od 16,8 na 13,9 (za 17,3%) izgubljenih delovnih dni za eno poškodbo. Pogostnost poškodb pri delu se je zmanjšala od 4,7 na 4,1% vseh delavcev (za 12%).

Število poškodb na delu se je zmanjšalo od 71 na 63 (za 11,3%), pogostnost pa od 3,9 na 3,3 (za 14,8%) odstotka vseh delavcev. Obe vrednosti sta najnižji v zadnjih 13. letih.

Število poškodb na poti se je zmanjšalo od 20 na 15 (za 25%).

V petih, številčno najmočnejših temeljnih organizacijah, je stanje naslednje:

TOZD Kartonažna Ljubljana: Od 687 delavcev se je poškodovalo na delu 28 delavcev. Poškodovan se je vsak 25. delavec. Vsak poškodovani je povprečno boloval 10 delovnih dni. V primerjavi z letom 1987 se je število poškodb na delu zmanjšalo od 34 na 28 (za 17,6%), na poti pa povečalo od 8 na 10 (za 25%). Resnost poškodb na delu se je zmanjšala od 12,6 na 10,2% (za 18,7%) izgubljenih

delovnih dni za eno poškodbo. Od 38 poškodovanih je bilo 17 žensk in 21 moških. Torej se je poškodovala vsaka 20. ženska in vsak 16. moški.

TOZD Valkarton Logatec: Od 407 delavcev se je poškodovalo na delu 16 delavcev. Poškodovan se je vsak 25. delavec. Vsak poškodovani je povprečno boloval 22 delovnih dni. V primerjavi z letom 1987 se je število poškodb na delu zmanjšalo od 20 na 16 (za 20%), na poti pa od 6 na 2 (za 67%).

TOZD Kartonaža Rakek: Od 236 delavcev se je poškodovalo na delu 8 delavcev. Poškodovan se je vsak 30. delavec. Vsak poškodovani je povprečno boloval 7 delovnih dni. V primerjavi z letom 1987 se je število poškodb na delu zmanjšalo od 9 na 8 (za 11%), na poti pa je enako, to je ena poškodba.

TOZD Papirna konfekcija: Od 144 delavcev so se poškodovali na delu 4 delavci. Poškodovan se je vsak 36. delavec. Vsak poškodovani je povprečno boloval 15,5 delovnih dni. V primerjavi z letom 1987 je število poškodb na delu enako, to je 4 poškodbe.

TOZD Lepenka Tržič: Od 134 delavcev se je poškodovalo na delu 6 delavcev. Poškodovan se je vsak 22. delavec. Vsak poškodovani je povprečno boloval 13 delovnih dni. V primerjavi z letom 1987 se je število poškodb na delu povečalo od 3 na 6 (za 100%). Poškodba na poti je bila ena.

V TOZD Embalažni servis Koper in Sigmidi bilo poškodb, v DSSS pa ena na poti.

TABELARIČNI PREGLED:

V temeljnih organizacijah se je poškodovalo na delu vsak:

Jelplast	39. delavec
Papirna konfekcija	36. delavec
poprečje KTL	30. delavec
Kartonaža	29. delavec
Kartonažna	28. delavec
Valkarton	25. delavec
Lepenka	22. delavec

Povprečno izgubljenih dni za 1 poškodbo na delu:

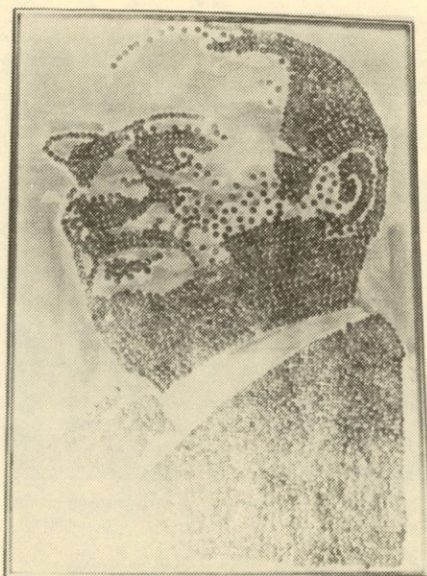
Kartonaža	7 delovnih dni
Kartonažna	10 delovnih dni
Lepenka	13 delovnih dni
poprečje KTL	13,4 delovnih dni
Papirna konfekcija	15,5 delovnih dni
Jelplast	18 delovnih dni
Valkarton	21,7 delovnih dni

Od 78 poškodb pri delu so ugotovljeni vzroki poškodb naslednji:

1. Nezanesljiv, nesmotrn način dela 30 poškodb
2. Nepazljivost delavca, sodelavca 29 poškodb
3. Kršitev predpisov varstva pri delu 3 poškodbe
4. Pomanjkljivosti na objektih-napravah 1 poškodba
5. Poškodbe na poti na delo, z dela, na službeni poti 15 poškodb

J. Kopač

Po mnenju sekretariata za informacije v izvršnem svetu skupščine SR Slovenije, z dne 6. 6. 1979, je Glasilo KTL na podlagi 7. točke prvega odstavka 36. člena zakona o obdavčenju proizvodov in storitev v prometu (Uradni list SFRJ, 33-316/72) oproščeno temeljnega prometnega davka od prometa proizvodov.

Spretno in potrpežljive otroške roke — in iz odpadkov je nastal portret

Sodelovanje TOZD Kartonaže Rakek z VVO »Vide-Krošelj Marjane« Cerknica

Sodelovanje naše temeljne organizacije z najrazličnejšimi organizacijami tako v Krajevni skupnosti Rakek kot občini Cerknica, predvsem pa s šolo in vrtcem, je že tradicionalno. Otroci obeh organizacij so nam že večkrat priredili likovne razstave v malem, sodelovali v kulturnih programih v tovarni ob večjih praznikih in jubilejih.

V mesecu septembru pa je naš delavski svet tudi »uradno« sprejel Samoupravni sporazum o medsebojnem sodelovanju, ki vsebuje vzgojno-izobraževalne smotre in način sodelovanja med obema organizacijama.

Sodelovanje bo potekalo predvsem pri naslednjih dejavnostih: kulturne prireditve ob večjih praznikih in jubilejih kot so 8. februar, 8. marec, 27. april, 25. maj, 19. oktober in

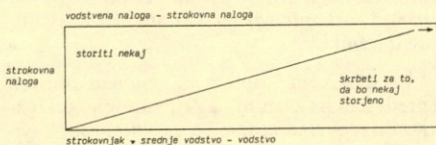
29. november. Organizirali bodo razstave otroških izdelkov iz odpadnega materiala ter razstave otroških risb, pri katerih bodo otroci uporabili različne tehnike. Skušali bomo sodelovati tudi pri najrazličnejših skupnih akcijah in nastopih, skupaj organizirati tudi kakšen izlet. Naša temeljna organizacija pa jim bo nudila pomoč pri urejanju igrišča, predvsem na Rakeku, in pri zbiranju odpadnega materiala.

S strani vrtca pa je bilo zaželeno sodelovanje delavcev naše temeljne organizacije pri spoznavanju poklicev, tako da bi otrokom v primernih oblikah predstavili posamezne poklice. Tudi nudenje pomoči pri zagotavljanju minimalnih standardov in normativov za vzgojo in varstvo predšolskih otrok in pomoč pri manjših popravilih v vrtcu, je eden od načinov medsebojnega sodelovanja. Na kulturnih prireditvah v vrtcu pa bi sodelovali tudi delavci naše temeljne organizacije, načrtujemo pa tudi skupno organizacijo ogleda naše proizvodnje.

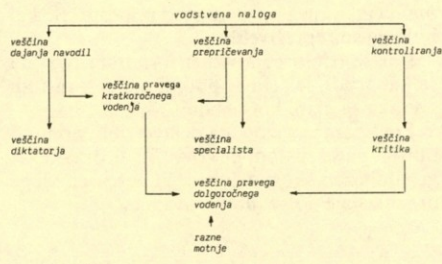
Toliko iz sporazuma. O rezultatih in izvedenih akcijah pa ob kakšni drugi priložnosti.

Milena Kleva

O veščini vodenja

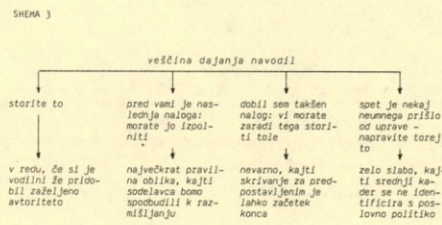

Odvisnost med »storiti nekaj« in »skrbeti za to, da bo nekaj storjeno«. Shema prikazuje, kako sta obe funkciji porazdeljeni med strokovnjakom in vodstvenim delavcem.

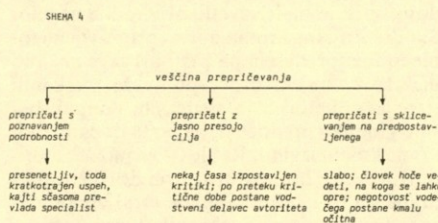
Shema prikazuje, da je za dolgoročno vodenje potrebno obvladati tri veščine: večšino dajanja navodil, večšino prepričevanja in večšino kontroliranja.

Tudi popolno obvladanie vseh veščin, potrebnih za dolgoročno pravo vodenje, je izpostavljeno raznim motnjam. Prikazali bomo nekaj primerov:

Navodilo podrejenim brez podrobnejše obzornosti kaže na suvereno obvladanie položaja. Vendar so gospodarske situacije večstranske in kompleksne. Obvladanie takšnih situacij pa je sposobnost specialistov, ne pa vodstvenih delavcev. Vodstveni delavec samo prevzame njihove ugotovitve, ne da bi se vanje pretirano poglobljal. Kajti to bi bilo nesmotno. Smotno pa je, da vodstveni delavec pritegne podrejene sodelavce k reševanju problema. Podrejeni sodelavci si na podlagi svojih specialnih znanj izoblikujejo svoje mnenje. Prava naloga vodenja je takšna mnenja upoštevati, jih ovrednotiti in jih združiti z lastnim širšim znanjem in tako priti do končne odločitve. To je racionalno s strokovnega, pa tudi s psihološkega stališča. Kdor podrejenega vpraša za mnenje, kaže s tem svojo sigurnost, tudi, če se njihova odločitev razlikuje od naziranja njegovih podrejenih. Že dejstvo, da podrejenega vprašuje, kaže, da obvlada večšino vodenja. Samo nesigurni vodstveni delavci mislijo, da morajo odločati popolnoma sami.

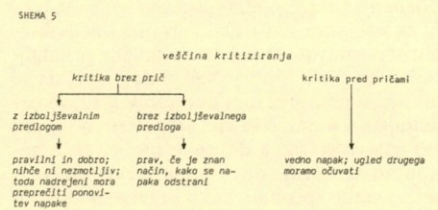
Veščina prepričevanja je sestavljena iz treh tehnik, ki imajo različno težo. Jasna presoja cilja in z njo zvezano odločanje, ki ga ni moč napak razumeti, sta najbolj pomembna. Vsekakor: čim bolj nedvoumno se vodeči omeji

na to in čim bolj dosledno odklanja poglobljanje v podrobnosti, tem bolj verjetno bo takšno vedenje naletelo na odpor pri podrejenih. Tudi če bo to tehniko uspešno uporabil, bo okolje zatrjevalo, da vodeči odloča »za zeleno mizo«. Vendar sčasoma ta tehnika le prične dajati potrebno sigurnost — to pa ravno podrejeni pričakuje. To se zgodi po preteku določene kritične dobe.

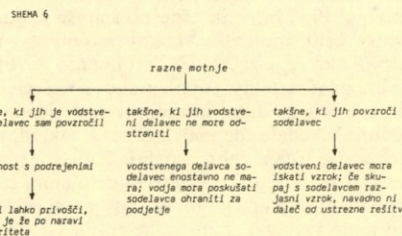
Od strokovnih podrobnosti se vodeči ne more nikoli popolnoma distancirati; vsaj v grobih potezih mu morajo biti poznane. Ne sme pozabiti, da ne more tako v podrobnostih slediti razvoju, kakor to more in mora specialist, in da za to kratkoma nima časa. Pri obravnavanju podrobnosti je specialist vedno močnejši od njega. Sicer si pa vsak sodelavec želi področje, kjer se lahko uveljavi in pokaže, za kaj je sposoben. Ta želja se mu ne bo izpolnila, če mu nadrejeni daje podrobna navodila. Zaradi tega lahko izgubi veselje do dela. V tem primeru so človeško razumljive želje podrejenih objektivne predpostavke za uspešno večšino vodenja.

Nobeno vodstvo ne uspeva brez kritja v višjem vodstvu; vedno mora vsak vodstveni delavec zastopati načela nadrejenega vodstva. To dejstvo pa ne smemo preveč poudariti niti ga izražati vedno le tedaj, če ne moremo uveljaviti odločitev s pomočjo drugih dveh tehnik. Ta postopek širi občutek negotovosti in v takšnem vzdušju vodstveni delavec ne more uspešno delovati. Podrejeni potrebuje sigurnost pri izpolnjevanju svoje naloge, ki je omejena na reševanje podrobnosti.

Veščina kritiziranja je težka. Treba se je zavdati, da kritizirati ne pomeni samo ugotavljati in komentirati slabo delo podrejenega. »Kritizirati« pomeni zavzeti stališče. To pa vključuje tudi pohvalo za dobro izvedbo. Če ta del kritike ne obravnavamo obširneje, to ne delamo zaradi tega, ker bi pozitivnim stališčem pripisovali neznatnejši pomen. Nasprotno, mislimo, da je utemeljena pohvala po-

membna gonilna sila za dobro delo podrejenega. Zato je treba hvaliti čim bolj pogosto. Vendar nas praksa uči, da je bistveno več napak storjenih pri zavzemanju negativnih stališč kot pri pozitivni kritiki. Kdor misli, da je negativna kritika najbolj učinkovita pred pričami, naj pomisli, da se bo podrejeni, ki ga bomo med štirimi očmi opozorili na napako v bodoče potrudili, da je ne bo ponovil; če pa ga bomo kritizirali pred pričami, bo prvo priložnost, ki se mu bo ponudila, izrabil za maščevanje.

Omenjamo nekaj primerov nepredvidenih motenj, ki lahko vplivajo na uporabo večšine vodenja. Te je težko odstraniti. Posebno problematične postanejo takšne motnje v zvezi z napredovanjem v podjetju. Zaupnost v obvezovanje z bivšimi kolegi je kaj rada cokla pri delu vodstvene osebe po njenem napredovanju. Nemška armada je do leta 1945 rešila ta problem z odlokom, da nihče ne more ostati v isti enoti, ko je postal iz vojaka oficir. Po končani vojaški šoli in opravljenih vežbah menja vojaško enoto. Če bi v gospodarstvu vztrajali na takšnem načelu, bi bili zaradi tega lahko pogosto nepravilni.

To vprašanje mora vsako podjetje zase rešiti. Eno pa je gotovo tako v vojski kot v gospodarstvu; kdor je že od začetka postavljen v neko skupino kot vodstvena oseba, ima več možnosti, da ga priznajo za vodjo, kot tisti, ki se je povzpel na to mesto iz podrejenega položaja. To se redko odkrije, dokler mora vodstveni delavec uveljaviti splošno priznane odločitve. Nastopi pa v vsej ostrini v trenutku, ko mora prejšnji kolega sprejeti odločitev, ki neprijetno zaveda sodelavce.

Pripravil za objavo: R. Kavčič

»Poglej, Lojze: Najprej smo pekli črn kruh, potem smo pekli bel kruh, sedaj pečemo socialni kruh...«
»Ja, to bo pa verjetno socializem po meri ljudi...«

Tovariši! Delavcem je potrebno zagotoviti topli obrok ...

... pa okusen naj bo ... pa topel ... pa zastonj ..., da, prav ste slišali, zastonj! (misli iz visokoletečega govora nekega visokoletečega sindikalista)

Že od nekdanj smo v KTL znali prislunhiti naprednim idejam in pobudam sindikalnih funkcionarjev. Pa vseeno ali so bile te pobude na občinskem, republiškem ali na zveznem nivoju. Prav hitro in uspešno smo se vključevali v delo sindikatov. Takoj smo bili za »zadevo«, ko se je začelo šušljati in nato govoriti o brezplačni delitvi toplih malic za našega delavca. Naš sindikat in njegovi poverjeniki se dobro zavedajo, da je delavec kot zaklad, katerega je treba dobro čuvati. Z delavcem je enako kot z zemljo, katero obdelujemo: če je spomladi dosti ne pognojiš, boš jeseni prekleto malo pridelal. Zato so se zbrali vsi odgovorni strokovnjaki za prehrano v KTL in poverjeniki sindikata ter se dogovorili, da dobro pognojijo, oprostite, pripravijo za svoje delavce zelo dobro, kalorično in okusno pripravljeno hrano. Predvsem pa, da bo ta hrana topla in še enkrat poudarjam — zastonj.

Izdelali so delovni program, saj brez tega ne gre. Pod prvo točko izdelanega programa je bilo: temeljita prenova menze. In pričelo se je. Prostori stare menze so dobivali s pomočjo neštetihi firm in obrtnih mojstrov, vsak dan novo podobo.

Napočil je svečani dan otvoritve. Menza (v

nadaljevanju: obrat družbene prehrane, ker se je tudi naziv te nove pridobitve moral modernizirati) je v vsej svoji bahati lepoti vabila delavce, naj se polnoštevilno udeležijo toplih obrokov, ki so povrhu vsega še zastonj. Kamor si pogledal se je vse svetilo. Tla, okna, »rostfrei« pult in celo sam »šef« te nove pridobitve se je malce svetlikal. Godbe ni bilo! Škoda! Prijetna aroma dobro pripravljene tople hrane (predvsem pa zastonj) se je nekako mešala z vonjem barve po sveže pleskanih stenah, radiatorjih in stenčasih. Ampak bili smo globoko prepričani, da bo ta dodatni duh hrane kmalu izginil. Res je — nismo se zmotili. Dobri duh hrane v prostorih družbene prehrane (in na stopnišču) pa je ostal vse do danes. Duh po toplih obrokih (predvsem pa zastonj) poznamo danes po nekaj letih obiskovanja menze — pardon — prostorov družbene prehrane že »na pamet«, saj je venomer enak. Oprostite, malo se spremeni, kadar so na jedilnem listu sadeži morja. Tudi dobri okus toplih obrokov (predvsem pa zastonj) poznamo že skoraj »na pamet« (ker je okus venomer enak nisem rekel jaz, ampak vi).

Blišč in sijaj nekdanj prenovljene menze pa kopni, kakor sneg spomladi. Z njim pa tudi

noži, vilice in žlice... Tako imenovani jedilni pribor ne kopni, ampak preprosto izginja. Ah, pa kaj bi bili »fini«, saj smo vsi delavci. Kar po domače v roke pa — »gas«. Nazadnje si pa lepo roke obrišeš v prt pa je zadeva rešena, seveda, če imaš srečo. Srečo, da je prt sploh na mizi, drugič pa zato, če prt ni preveč trd od nekajdnevnega brisanja rok tvojih predhodnikov.

Po okusnem, toplem in obilnem obroku (predvsem pa zastonj) je prijetno »eno prižgati«. Prižgeš cigareto, mogoče spiješ tudi kavičico, cigaretni pepel pa takole pod mizo srmežljivo otresaš na tla (menda so tudi pepelniki skopneli), tisti z malo več poguma pa vzamejo s sosednje mize majhen krožnik, na katerem je včasih malo soli in popra. Po slovensko se takšni iznajdbi reče solnica, le, da je vsa ta zadeva v malo drugačni izvedbi. Vprašam vas, kaj se pa konec koncev pozna malo cigaretnega pepela med poprom? Še kaj hujšega smo preživel!

Kar se tiče osebja v menzi moram reči, da se kar trudi, le šefa je poredko videti in tudi svetlika se manj kot nekdanj.

Predvsem je važno, da delavci dobimo topli obrok, pa še zastonj povrhu. Bo že držalo, da gre ljubezen skozi želodec, ljubezen ene lepe organizacije do svojih varovancev.

Član te organizacije, A. Z.

S SREČANJA KTL Z IPLASOM V KOPRU DNE 10. DECEMBRA 1988

Srečanja naj bi postala tradicionalna

Zaradi dobrega poslovnega sodelovanja je prišlo vabilo za poslovno-športno srečanje z Iplasom, ki bi se ga udeležili delavci DSSS v Kopru. Dogovorili smo se za 10. decembra 1988 in nato začeli s pripravo ekip, ki so se pomerile v naslednjih disciplinah: šah, odbojka — ženske in moški in mali nogomet.

Verjetno ne bo odveč, če ob tej priliki najprej predstavimo tega našega dolgoletnega dobavitelja, ki že vrsto let sodeluje s KTL. Delovna organizacija IPLAS ima 7 temeljnih organizacij, od katerih je TOZD POLIKOL najstarejša organizacija za proizvodnjo PVA lepila. TOZD COMMERCE vodi skupno poslovanje vseh organizacij, zato je njegova vloga zelo pomembna, saj mora voditi poslovno politiko s ciljem zagotovitve dobrega gospodarja.

Pred 17 leti je v KTL po razvojni strani prišla ideja, da se upustijo klasična lepila, predvsem kožni klej. Takrat je bila novost v svetu, da so uporabljali PVA lepila, s katerimi so bili doseženi zelo dobri rezultati, tako v kvaliteti kot v cenenosti lepljenja. Lepila z oznako »RIVIKOL« so v KTL zelo cenjena in so vključena v proizvodnjo že vrsto let.

In tako smo se zgodaj zjutraj omenjenega dne z avtobusom odpeljali proti Kopru. V sončnem dopoldnevu smo prispeli v Koper, kjer smo bili zelo toplo sprejeti z zdravico. Po ogledu proizvodnih prostorov, smo se razvr-

stili po disciplinah in odigrali tekme. Pri šahu in odbojki se ne moremo pohvaliti, ker smo imeli zelo uigranega nasprotnika, zato pa nam je bil naklonjen zaključek z malim nogometom, kjer se lahko pohvalimo z edino zmago.

Po kosilu se je začel glavni del našega srečanja s pozdravnim govorom predsednika poslovnega odbora tov. Sergeja Čehovina in v nadaljevanju našega generalnega direktorja tov. Miroslava Samardžije. Izmenjala sta tudi priznanje za dolgoletno uspešno sodelovanje.

Zbrani smo nato nadaljevali z medsebojnim spoznavanjem in utrjevanjem prijateljskih vezi. Zelo hitro je stekel dogovor, da se ob ponovnem srečanju dobimo v KTL in nadaljujemo s tradicijo srečanj. Verjetno je bil cilj našega srečanja dosežen, tudi za tiste posameznike, ki niso direktno povezani z delom, saj so lahko spoznali, kako poteka medsebojno sodelovanje.

S podobnimi srečanji moramo še nadaljevati, saj bomo s takim pristopom uredili medsebojne odnose in poglede na naše delo, ki ga včasih razvrednotimo prav s slabimi odnosi.

Zato naj nam ne bo škoda prostega časa, ki bi ga izkoristili za taka srečanja in naj vabilo velja že vnaprej: VIDIMO SE NA NOVEM SREČANJU.

Stane Vegelj

UMOR

*Grozd mrtvih, nesrečnih misli.
Sonce sije in potiska
temo globoko.
Na obronku globeli
se iskrijo prva drevesa.
V globeli tiho šumi
potok in osamljen rak
se premika po vodi.
TIŠINA!
Nenaden krik razbije mir,
in dan se razpoči kot
milni mehurček,
v katerem sem jaz.*

BUDNICA

*Kličem te! Prebudi se!
Prebudi se zvečer,
ko pada mrak
in se prižigajo luči—
svetle iskre temnih src.*

*Prebudi se, ko zapoje ptički.
Spoznal boš drobne lepote življenja.*

*Prebudi se, ko ti nekdo
šepne na uho ...*

Bodi buden!

DADA

V prid zdravju in delovni sposobnosti

Športna rekreacija je dejavnost, ki najbolj vsestransko vpliva na razvoj in ohranitev človeškega organizma. Z vadbo preženemo utrujenost, se osvežimo in sprostim, krepimo vse mišične sklope, izboljšujemo zdravje in počutje. Vse to delamo sebi v prid, še posebej, če pri delu sedimo.

Naš vsakdan je poln raznih obveznosti ob katerih nam zmanjkuje časa. Skrbri za lastno zdravje in dobro počutje vseeno ne smemo zanemariti. Marsikdo se že ukvarja s športno rekreacijo, kakšno športno panogo ipd. Mogoče samo priložnostno — ob vikendih ali na dopustu, nekateri pa tudi precej redno.

Predstavljam nekaj vaj kot primerno aktivnost kadar občutimo notranjo napetost, napete mišice, razdražene živce, skratka utrujenost in dekoncentracijo. Če imate možnost prekiniti delo in napraviti nekaj teh vaj, bo to sprostilno delovalo na vaš organizem.

Seveda teh nekaj vaj še ne predstavlja aktivnega udeleževanja v športni rekreaciji. Kdor je začetnik, star nad 30 let, naj za začetek tudi veliko hodi, goji lahkoten tek, od športnih panog odbojko, tudi plavanje, smučanje. Za kolikor toliko izurjene so vse športne zvrsti primerne.

Sodelujte in dajajte pobude in predloge tudi pri organizaciji športne rekreacije v vaši temeljni organizaciji! Urnik zdaj organizirane rekreacije po temeljnih organizacijah objavljam v nadaljevanju prispevka.

To je nekaj misli in predlogov, kakšna naj bo športna aktivnost človeka v obdobju zrelosti in staranja, da bo v prid zdravju in delovni sposobnosti ter da bi ostal človek čil še na večer življenja.

I. Luthar

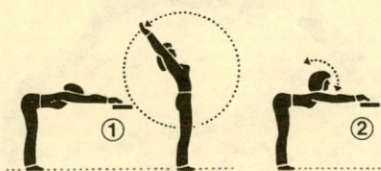
V ODMORIH MED DELOM

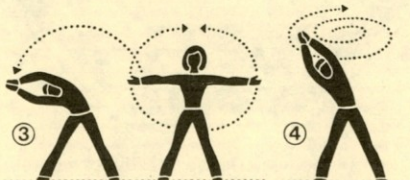
(še posebej, če pri delu sedimo)

Športna rekreacija je svobodno organizirana dejavnost, ki najbolj vsestransko vpliva na razvoj in ohranitev človeškega organizma. Z vadbo med odmori preženemo utrujenost, se osvežimo in sprostim, krepimo vse mišične sklope, izboljšujemo zdravje in počutje. Vse to delamo sebi v prid!

Vaje za hrbtenico

1. Z rokami v vzročanju se opri ob mizo, nato se dvigni v globok zaklon in z rokami zakroži nazaj.
2. Z rokami v vzročanju se opri ob mizo, stegni hrbtenico in visoko dvigni glavo.

3. Stoja razkoračno, vzročanje, močan odklon v levo. Vzravnavo do odročanja in ponoviti vajo v drugo stran.
4. Stoja razkoračno, vzročanje — dlani skupaj, kroženje s trupom v vedno večjih krogih v obeh smereh.

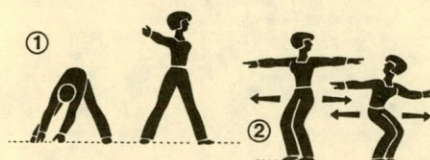

5. Stoja spetno v vzročanju. Z levo nogo močno odnoži. Preidi v rahel počep in roke spredaj prekrži.
6. Stoja razkoračno, priročanje skrčeno, dlani naprej. Nato iztegni v odročanje, dlani gor, zamah z rokami nazaj.

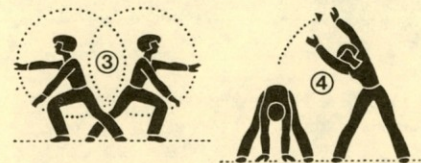

7. Stoja razkoračno, bočno ob mizi vzročanje. Zasuk trupa in predklon do opore na mizi, vzravnavo.
8. Stoja spetno, priročanje. Kroženje z rameni. Globok predklon.

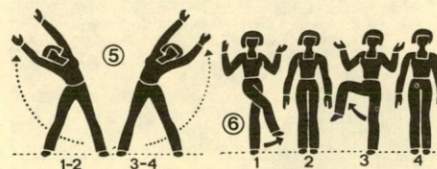
Vaje za sprostitev najbolj obremenjenih delov telesa

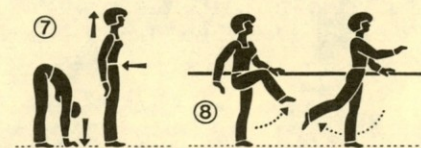
1. Iz stoje razkoračno se globoko predkloni k desni nogi, stegni roke (prsni koš pritisni k stegnom). Vzravnavaj se, zasukaj trup na levo, odnoži globoko nazaj. Ponovi še v drugo stran.
2. Sukaj boke zdaj v desno, zdaj v levo, obenem pa počepni in se znova vzravnavaj. S trupom se ne pripogibaj.

3. Počepni, odnoži z levo nogo, nagni se na desno, predroči in z levo roko kroži navzdol. Ponovi vajo še v drugo stran.
4. Iz stoje razkoračno se globoko predkloni, nato se počasi vzravnavaj in potisni medenico naprej.

5. V vzročanju se nagni v desno, nato zanihaj preko predklona v nasprotno levo stran.
6. Sproščeno prednoži z nogo navznoter, nato spet pri-noži. Z isto nogo nato odnoži in nato pri-noži. Vse ponovi z drugo nogo.

7. V globokem predklonu se dotakni tal naprej s prsti in nato še s celimi dlani. Vzravnavaj se, iztegni hrbtenico in suni z glavo kvišku.
8. Ob ročni opori zaporedoma zamahuj z nogo naprej in nazaj. Menjaj nogi.

URNIK ORGANIZIRANE REKREACIJE PO TOZD

Kartonaža Rakek: — 1 x tedensko (sređa) od 20. do 22. ure telovadnica na OŠ
— sređa od 16. do 18. ure kegljanje pri Brest Cerknica
— bazen v Postojni s sindikalnimi kartami.

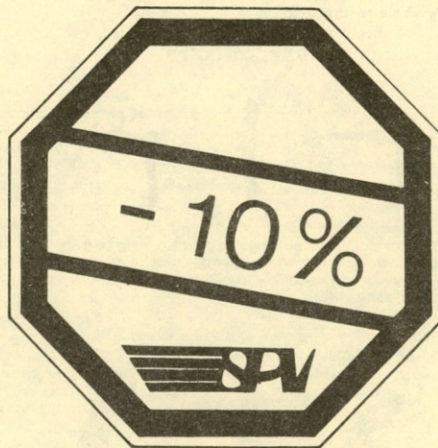
Lepenka Tržič: — petek od 20. do 22. ure kegljanje na kegljišču pri avtobusni postaji.

Valkarton Logatec: — sređa od 19. do 21. ure rekreacija na OŠ.

Ljubljanske TOZD: — četrtek od 14. do 16. ure — kegljišče M. Perca na Kotnikovi.

Na svečani seji delavskega sveta v tovarni Potiskane embalaže

Napravimo vse, da bo število prometnih nezgod z mrtvimi in poškodovanimi udeleženci v prometu manjše! To je bistvo programa za zmanjšanje prometnih nezgod v SR Sloveniji, ki ga je sredi leta sprejel republiški izvršni svet na pobudo republiškega sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu. Z mnogimi aktivnostmi je treba doseči že v prihodnjem letu najmanj to, da se bo število prometnih nezgod z mrtvimi in poškodovanimi ljudmi zmanjšalo za 10 odstotkov.

V Sloveniji smo po drugi svetovni vojni izgubili nad 17 tisoč ljudi in imeli nad 270 tisoč ljudi poškodovanih v prometnih nezgodah.

Akcija »— 10 odstotkov«

Zadnjih deset let so te številke največje. Z njimi žal prednjačimo med evropskimi državami. Italija, na primer, ima 3 smrtne žrtve v letu dni na 10 tisoč vozil, ZR Nemčija 4, Avstrija 5, Jugoslavija 14, od tega Slovenija nekaj manj, 10 smrtnih žrtev na 10 tisoč vozil.

Pešci, zlasti otroci in starejši ljudje so v prometu še posebej ogroženi. Ogroženost pešcev, naj bi omilili z zmanjšanjem dejanskih hitrosti v naseljih za 10 kilometrov na uro, z uvajanjem ovir, ki preprečujejo višje hitrosti od dovoljenih, z opozarjanjem pešcev na osnovna pravila varnega sodelovanja v prometu in z akcijo za boljše vidljivost pešcev ponoči.

Kolesarji in vozniki koles z motorjem bodo morali skrbeti za ustrezno opremo koles, tehnično brezhibnost koles z motorjem, uporabljati ustrezne zaščitne čelade (vozniki koles z motorjem) in izpopolnjevati znanje za vožnjo koles z motorjem.

Vozniki osebnih avtomobilov so najpogostejši povzročitelji prometnih nezgod. Vsako leto izgubi življenje v osebnih avtomobilih kakih tristo ljudi. Akcija za voznike je usmerjena zlasti v zniževanje hitrosti vožnje, dosledno pripenjanje varnostnih pasov, preprečevanje vožnje pod vplivom alkohola, vožnjo z zasenčenimi lučmi tudi čez dan in prizadevanja za brezhibna vozila, ki edinele omogočajo varno vožnjo.

Dopisujte v svoje glasilo

IZ DELA DRUŽBENOPOLITIČNIH ORGANIZACIJ

Pobuda za oživitev mladinske aktivnosti obeta ...

V skupnih službah na Kotnikovi 19/a deluje iniciativni odbor za oživitev mladinske aktivnosti, ki je sklenil izpeljati prvi sestanek svojega članstva v petek, dne 27. januarja ob 12. uri.

Poudariti velja, da »magična meja 27 let starosti« ni (več) ovira za delovanje v mladinski organizaciji. V njej lahko deluje vsak, ki sprejme njen program in ki v okviru svojih zmožnosti pomaga pri realizaciji programa pa čeprav je starejši od 27 let. Glavni pogoj pa je seveda, da ga medse sprejme tudi osnovna organizacija ZSMS, v kateri želi delovati.

In kakšen je program?

Glavne aktivnosti bodo usmerjene na naslednja področja:

1. Inovativnost — spodbujanje kreativnosti ljudi
2. Pripravnštvo — še bolj se zavzeti za naše pripravnike in štipendiste
3. Področje trženja — skupaj z ustrezno službo bi poskušali najti nov način delovanja na za nas izredno pomembnem področju
4. Nagrajevanje kot glavni motiv za boljše in kvalitetnejše delo.

Reševanje določenih problemov članov organizacije pa je nedvomno glavna naloga.

Toliko na kratko, o dogajanju v petek, 27. januarja pa v prihodnji številki Glasila!

inf. služba

ZVER

*V meni spi zver.
To sem jaz, to si ti,
to smo vsi.
ZVERI!
Krvoločno se zazrem v
nasprotnika.
Tudi on je zver,
zver v lepi fasadi.
Poišči zver in jo ubij.*

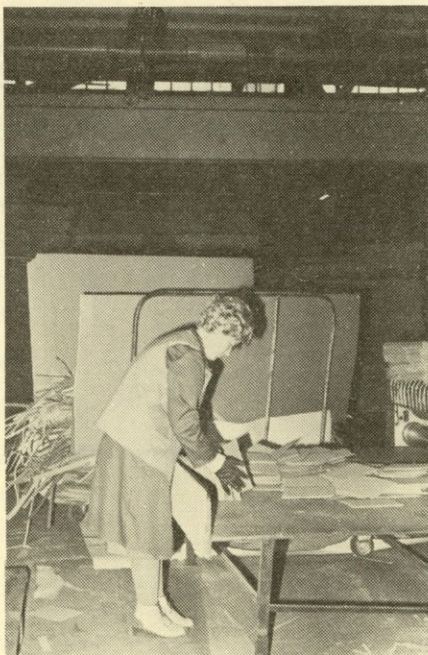
Jutri bo lep dan.

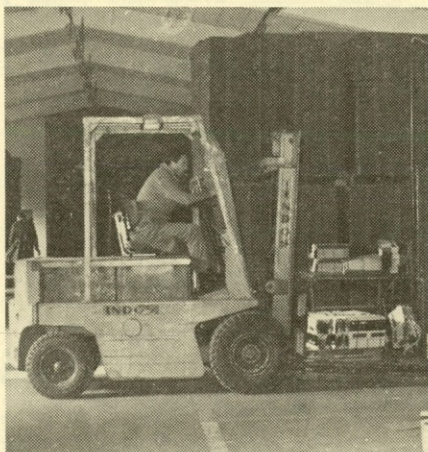
?

*Ljubim te!
A vendar ... te ne ljubim.
Snop vprašanj v meni,
tebe ni, da bi odgovoril.
Sama in objokana
hodim ...
In v meni spi misel nate.*

DADA

Iz proizvodnje v TOZD Valkarton

Medfazni transport v Kartonaži Rakek

Na svečani seji delavskega sveta delovne skupnosti

Rezultati žrebanja novoletne nagradne križanke

Veseli me, da ste opazili kar lepo povišanje nagradnega sklada za praznično nagradno križanko, ki ga je na predlog uredniškega odbora sprejel delavski svet delovne organizacije v okviru V. sprememb pravilnika o honorarjih in nagradah. Poslali ste točno 100 rešitev.

Na tem mestu vam dolgujem tudi opravičilo zaradi napake v »ugankarskem slovarčku«, na katero ste me opozorili in sicer pri latin-skem imenu za mesto Ptuj, ki se pravilno glasi POETOVIO namesto PETOVIO kot je pisalo v slovarčku. Ni pa ta napaka vplivala na vaše pravilne rešitve, kar pomeni, da ste se tej »ne-načrtovani pasti« spretno izognili, nekaj ne-pravilnih rešitev pa je bilo vseeno izločenih in jih gre pripisati predvsem površnemu prepisovanju rešitev od sodelavcev.

Žreb je bil tokrat naklonjen naslednjim reševalcem, ki so poslali pravilne rešitve križanke:

1. nagrado v višini 40.000 din prejme **Vera ČERNE**, upokojenka, Gospodinjska 15, Ljubljana;
2. nagrado v višini 30.000 din prejme **Ivanka LAMOVŠEK** — DE 30 TOZD Kartonažna Ljubljana;
3. nagrado v višini 20.000 din prejme **Stane WITWICKY** — DO v ustanavljanju;
4. nagrado v višini 5.000 din prejme **Marija SEČNIK**, Ivanje selo 51a, Rakek;
5. nagrado v višini 5.000 din prejme **Roman LEGEN** — DE 30 TOZD Kartonažna Ljubljana.

inf. služba

Pravilna rešitev novoletne nagradne križanke:

Vodoravno: CATANIA, JANA, OGLJKO-VODIK, RAA, ŽS, OLIKA, A, OI, DARE, USPEŠNO, AJA, NOVO LETO, KNAP, MAN, LA, ORFEJ, OD, RAMPa, TEKANJE, LETALO, OBARA, OSKAR, MODELAR, KURIR, TROTOARJI, ANEMONA, IS, BOKSIT, MATEJ, KANIN, BANKIRKA, IHAN, NAUM, ŽŠ, OBALA, NV, ANTON, KRTAČA, LODEN, LJADOV, AT, AA, ES, GLAD, MENICA, RADETKY, AI, NF, DREN, VATA, SOLO, RC, IR, STO, NEVRETEČARJI, INKASANT, ACA, KIRKA, KIS, OJE, NL, JS, VNOS, GE, SAP, KUP, SKELET, I, NOVOLETNA, TT, JELKA, ENEJ, TARN, ACIDUM, OSA, OT, CILA, VITEL, JASER, INES, JA, ONA, OAS, OK, NJ.

M. Z.

Ugankarski slovarček

AFAJA — grška boginja, izvirajoča s Krete;
EKSUDAT — tekočina s celicami, izcedek;
ETOLOG — poznavalec običajev in navad kakega ljudstva;
KINETIKA — del nauka o gibanju;
KLOAKA — odvodni kanal za odpadne vode;
PARIS — v grški mitologiji sin Priama in Hekube, ubil Ahila;
POLARNOST — grško-latinski izraz za skrajno nasprotje;

Razpis nagrad za januarско nagradno križanko:

Razdeljene bodo naslednje nagrade:

1. nagrada	20.000 din
2. nagrada	15.000 din
3. nagrada	10.000 din
4. nagrada	5.000 din
5. nagrada	5.000 din

Rešitve pošljite v zaprti kuverti na naslov: KTL n.sol.o. DSSS, Ljubljana, Kotnikova 19/a, informativna služba z obveznim pripisom »Nagradna križanka« do 28. februarja 1989.

inf. služba

SPOROČAMO ŽALOSTNO VEST,
DA JE UMRLA

VIDA LOTRIČ

VODJA KADROVSKE SLUŽBE
UPOKOJENKA KTL, DSSS

V NAJLEPŠEM SPOMINU NAM BO
OSTALA KOT DOBRA IN VESTNA
SODELAVKA

DELAVCI IN DPO KTL-DSSS

IZ VSEBINE:

Okrogla miza: — koristna medsebojna izmenjava informacij I. del

Kako se lotiti uvedbe organizirane inovacijske dejavnosti?

Kakovost — da ali ne

Jubilanti KTL

Upokojili so se v letu 1988

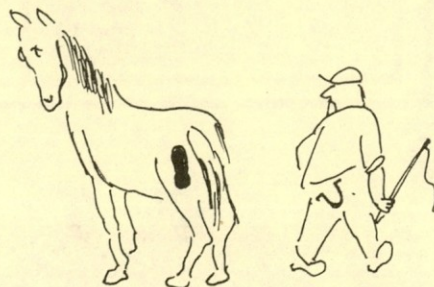
Sodelovanje Kartonaže Rakek z VVO Cerknica

O večini vodenja — nadaljevanje

Srečanje KTL — Iplis

Športna rekreacija

Nagradna križanka

BREZ BESED aLI DOBILA STA VSAK SVOJE ...

